

• The Pagliuca Harvard Life Lab для студентів, викладачів та випускників Гарварду, які працюють над перспективними стартапами в галузі наук про життя та біотехнології.

Наступним бізнес-інкубатором, який буде розглянуто є MIT Martin Trust Center for MIT Entrepreneurship [3] (Центр підприємництва Массачусетського технологічного інституту) - є одним з найбільших науково-дослідницьких центрів у Школі менеджменту MIT Sloan, школі бізнесу та менеджменту Массачусетського технологічного інституту. Особливістю цього інкубатору є те, що він пропонує студентам та випускникам MIT різноманітні можливості для розвитку підприємництва, включаючи навчання, менторинг, фінансування та доступ до мережі зв'язків.

Berkeley SkyDeck (University of California, Berkeley) [4] - інкубатор високотехнологічного підприємництва в Каліфорнійському університеті в Берклі, яка виступає як спільне підприємство між Школою бізнесу Haas та Інженерним коледжем Берклі. Особливості: SkyDeck пропонує акселераційні програми та менторинг для стартапів, які пов'язані з університетом. Інкубатор спеціалізується на технологіях та інноваціях.

Stanford StartX (Stanford University) [5] - некомерційний прискорювач стартапів і спільнота засновників, пов'язана зі Стенфордським університетом. Він був заснований Кемероном Тейтелманом і Ден Ха в 2011 році. Особливості: StartX пропонує розширену програму для стартапів, які пов'язані з Стенфордом. Цей інкубатор надає доступ до ресурсів та капіталу для підприємців.

Columbia Startup Lab (Columbia University) [6]:

1. Місцезнаходження: Колумбійський університет, Нью-Йорк, Нью-Йорк.
2. Особливості: Startup Lab надає доступ до спільних робочих просторів, менторингу та ресурсів для студентів та випускників Колумбійського університету.

Список літератури

- 1 Веб-сайт Startupranking. Режим доступу: <https://www.startupranking.com/countries>
- 2 Веб-сайт arvard Innovation Lab. Режим доступу: <https://innovationlabs.harvard.edu/>
- 3 Веб-сайт The Martin Trust Center for MIT Entrepreneurship. Режим доступу: <https://entrepreneurship.mit.edu/>
- 4 Веб-сайт Berkeley SKYDECK. Режим доступу: <https://skydeck.berkeley.edu/>
- 5 Веб-сайт StartX. Режим доступу: <https://startx.com/>
- 6 Веб-сайт Columbia Startup Lab. Режим доступу: <https://entrepreneurship.columbia.edu/startup-lab/>

УДК 336:368

Н. Радіонова, Д. Бондаренко

radionova_n@ukr.net, frizzzy01@gmail.com

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ГАЛУЗІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ

Сучасна Україна стоїть перед викликами після воєнного конфлікту, які вимагають значних інвестицій для відновлення економіки та інфраструктури країни. Однак цей виклик також надає можливість впровадження цифрової трансформації у фінансовому секторі.

Цифрова трансформація фінансового сектору України є актуальним і необхідним процесом, спрямованим на покращення доступності та якості фінансових послуг для населення та підприємств. Впровадження цифрових технологій, таких як електронні платежі, цифрові банки, блокчейн та штучний інтелект, вже внесли зміни у фінансовий ринок України. Це створює можливості для оптимізації банківських операцій, зменшення витрат банківських установ та підвищення рівня обслуговування клієнтів. Одним із головних аспектів цифрової трансформації є використання технологій, таких як блокчейн та штучний інтелект, для забезпечення безпеки та автоматизації фінансових операцій. Це допомагає знизити ризики та витрати, а також сприяє створенню сприятливого середовища для інвестицій.

Цифрова трансформація фінансової галузі може сприяти цьому процесу наступними шляхами:

1. Легший доступ до фінансових послуг. Цифрові технології можуть розширити доступність фінансових послуг для населення та підприємств в усіх регіонах України. Це сприятиме покращенню фінансової сфери та допоможе громадянам і бізнесу звернутися до фінансових інструментів для розвитку й відновлення.

2. Ефективне управління ресурсами. Цифрові рішення дозволять уряду ефективно управляти фінансовими ресурсами, виявляти та зменшувати фінансові ризики, а також забезпечувати прозорість та облік витрат у реалізації проектів відновлення.

3. Залучення іноземних інвесторів. Цифрові інновації в фінансовому секторі можуть зробити Україну більш привабливою для іноземних інвесторів. Вони дозволяють вести бізнес більш ефективно та знижують ризики, пов'язані з інвестуванням.

4. Розвиток фінтех екосистеми. Фінтех компанії, які використовують цифрові технології, можуть стати двигуном інновацій та створення нових фінансових продуктів і послуг, які відповідають потребам відновлення України.

5. Роль держави та регуляторів. Успішна цифрова трансформація фінансового сектору потребує активного співробітництва між державою, регуляторами та фінансовими установами. Держава повинна створити сприятливе законодавче середовище для розвитку цифрових технологій та стати гарантом безпеки фінансових операцій.

Україна, подолавши важкі випробування війни, встане перед завданням відновлення своєї економіки та соціальної інфраструктури. Це вимагає великих фінансових ресурсів та стратегічного планування. Інвестиції стають ключовим чинником у цьому процесі, і Україна відкриває перед інвесторами широкі можливості для спільної роботи щодо реставрації та відновлення країни.

Першим кроком у залученні інвестицій для відновлення України є створення сприятливого інвестиційного клімату. Це включає в себе поліпшення правової системи, зменшення бюрократичних перешкод, а також забезпечення надійності прав власності та захисту іноземних інвесторів. Україна вже працює над цими аспектами та активно вдосконалює свою інвестиційну політику.

Однією з головних сфер, які потребують інвестицій, є інфраструктура. Відновлення доріг, залізниць, аеропортів та інших інфраструктурних об'єктів є надзвичайно важливим для розвитку економіки та забезпечення конкурентоспроможності України на світовому ринку. Україна може стати великим ринком для міжнародних фінансових організацій, банків, приватних інвесторів та підрядників. Відбудова доріг, залізниць, портів та розвиток транскордонної логістики перетворить країну на найбільший будівельний майданчик з часів Другої Світової війни. Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури прагне налагодити співпрацю з інвесторами та МФО щодо відновлення та розбудови прикордонної інфраструктури, яка вкрай потрібна для товарообігу. Одним з ключових чинників підвищення експортного потенціалу України є реконструкція та розвиток мережі автомобільних пунктів пропуску через державний кордон.

Автомобільні пункти пропуску є воротами країни й, через війну, залишатимуться основними експортно-імпорнтними воротами країни ще досить тривалий час, тому для нас важливий їх комплексний розвиток. Йдеться про облаштування автомобільних пунктів пропуску, ремонт мостів та доріг до них.

У пріоритеті - реконструкція автомобільних пунктів перетину кордону, будівництво або модернізація 21 пункту пропуску на державному кордоні України з країнами ЄС та Республікою Молдова [1].

Інвестиції в розвиток виробництва та промисловості також є важливою складовою відновлення. Сприяння виробництву, створення нових робочих місць та впровадження екологічно чистих технологій може покращити якість життя населення та забезпечити стійкий економічний розвиток. Воєнні дії спричинили економічному стану України значних збитків - знищені промислові підприємства. Тільки металургія втратила 30 % своїх активів [3, с. 85]. На сьогоднішній день, одним з найбільших зарубіжних інвесторів у металургії є ArcelorMittal. Слід зазначити, що умови роботи українських потужностей компанії дуже складні: лінія зіткнення досі перебуває близько, нестабільне електропостачання через російські атаки на енергоінфраструктуру та проблеми з водою через знищення російськими військами Каховської ГЕС. Тим не менш, компанія продовжує вкладати кошти у своє виробництво в Україні. Як зазначив гендиректор «АрселорМіттал Кривий Ріг» Мауро Лонгобардо, у 2022 році підприємство інвестувало у свої потужності \$120 млн, а у 2023 році планує вкласти ще \$130 млн. [5].

Цікавить інвесторів і видобувна сфера. Зокрема, турецький гігант Onur Group вирішив інвестувати у видобуток графітової руди на Городнявській ділянці Буртинського родовища у Хмельницькій області. У березні компанія отримала відповідний дозвіл Держслужби геології та надр України. За розрахунками, на базі розвіданих запасів цієї ділянки може бути створене потужне підприємство з річною продуктивністю з видобутку і переробки руди в обсязі 1 млн тонн і випуску графітового концентрату в кількості 55,9 тис тонн.

З інвестиціями у сфері машинобудування є деякі труднощі, але перші домовленості з іноземними партнерами також з'являються. Наприклад, американська компанія Amsted Rail готується до запуску виробництва підшипників та комплектуючих до вагонів у Львові. Розглядають як кооперацію з українськими виробниками, так і будівництво нового заводу у регіоні. Поки компанія шукає складські приміщення у Львівській області, щоб перевезти туди обладнання.

Енергетична галузь одна з найбільш постраждалих від бойових дій. Україна втратила багато потужностей альтернативної генерації, в яку вкладалися, в тому числі, іноземці. Але для деяких з них це не стало перепоною.

Норвезька компанія Scates розвивала сонячну енергетику в Україні задовго до повномасштабної війни. До 2021 року вона запустила 5 потужних СЕС на Київщині, Черкащині та Миколаївщині. Наразі спільно з Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) компанія планує розгортання в Україні блочно-комплектного рішення для генерації та зберігання сонячної енергії Scates Release. Це допоможе диверсифікувати генерацію в нашій країні.

У відновлювану енергетику інвестує також Onur Group. Зараз підприємство має потужності в 150 МВт та планує розвивати новий проект у Закарпатській області. Встановлення вітрогенераторів потужністю 120 МВт обійдеться компанії у \$150 млн. Реалізувати цей проект планують за два роки [4].

Інвестиції в інноваційні сектори, такі як інформаційні технології, біотехнології та альтернативна енергетика, можуть сприяти створенню в Україні нових ринків та допомогти країні стати лідером у глобальних інноваційних технологіях.

Україна також може отримувати фінансову та технічну підтримку від міжнародних організацій та держав-партнерів. ЄБРР є одним із найбільших інституційних інвесторів в Україні. Станом на 01 вересня 2023 року сукупний обсяг виділеного Україні Банком фінансування становить 18,38 млрд євро в рамках 547 проектів. На стадії реалізації знаходиться 11 спільних з ЄБРР проектів загальним обсягом позик 2364,0 млн євро. Обсяг використання коштів позик ЄБРР за цими проектами станом на 01 вересня 2023 року – 1513,75 млн євро (64,03% загальної суми позик) [2].

Спільна робота з міжнародними інституціями може забезпечити додаткові ресурси та експертну підтримку для відновлення. Шлях до стабільності та процвітання країни вимагає спільних зусиль уряду, бізнесу та міжнародних партнерів. Інвестори, які вкладають свої ресурси в Україну, не лише отримують можливість отримати прибуток, але й допомагають створити майбутнє стабільної та процвітаючої країни.

Список літератури

1. Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://restoration.gov.ua/press/news/55759.html>
2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/ebrr>
3. Радіонова Н. Й. Значення обліку для відновлення вітчизняних підприємств у післявоєнний час /Н.Й. Радіонова// Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах інтеграції: тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 7.10.2022. – Київ : КНУТД, 2022. – С. 85-86.
4. Шевчук А. Як світові промислові гіганти розвивають виробництво в Україні під час війни. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://gmk.center/ua/posts/yak-svitovi-promislovi-giganti-rozvivajut-virobnictvo-v-ukraini-pid-chas-vijni/>
5. Forbes Ukraine [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://forbes.ua/ru/company/arselormittal-kriviy-rig-u-2022-mu-otrimav-rekordni-49-mlrd-grn-zbitku-polovina-pratsivnikiv-u-prostoi-yak-gendirektor-mauro-longobardo-planue-vivoditi-kompaniyu-z-krizi-intervyu-23052023-13694>

УДК 378.4:657:658

О. Бунда

bundaolga@yahoo.com

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

Однією з важливих передумов розвитку глобальної економіки є цифрова трансформація освіти, основною метою якої є забезпечити повноцінне та якісне навчання та сприяти всім можливостям такого навчання протягом усього життя для усіх верств населення різних країн.

Пріоритетами розвитку цифрової економіки виступають усі важливі сфери розвитку суспільства: медицина, освіта, безпека, екологія, економіка. Тому стратегічним напрямом цифрової трансформації економіки є освіта [1, с. 181].

Стратегічні пріоритети впровадження і розвитку системи освіти у світі визначають сприяння розвитку цифрової трансформації освіти та підвищення цифрової компетентності здобувачів освіти, які повинні бути належно підготовлені до цифрової трансформації освіти та подальшого життя у світі цифрових систем і технологій. Для досягнення поставлених пріоритетів важливо реалізувати такі завдання: формування цифрових навичок і компетентностей у здобувачів різного віку; сприяння підвищенню цифрової грамотності; розробка високоякісного навчального контенту, зручних інструментів та безпечних платформ (де будуть дотримуватися правила електронної конфіденційності та етичні стандарти), ефективне планування та розвиток цифрового потенціалу здобувачів.

Дослідження діяльності закладів вищої освіти в умовах цифрової трансформації здійснювалося такими вітчизняними та зарубіжними науковцями, як: J.Andress, M.Bishop, М.Будовій, В.Валіна, І.Дмитрієва, А.Іваненко, Н.Кухарська, В.Лауніконіс, Л.Одинченко, К.Сімаков та інші. Але, незважаючи на значну кількість напрацьованих питань щодо цифрової трансформації діяльності закладів вищої освіти потребують подальшого дослідження.

Дуже актуальним і важливим в цьому аспекті є розпорядження КМУ No286-р «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки» [2]. Цілі та завдання Стратегії чітко визначені і зорієнтовані на період входження України до Європейського Союзу. Вони є детальною дорожньою картою для відбудови та продовження реформування системи вищої освіти в післявоєнний період. На основі проведеного аналізу динаміки розвитку вищої освіти в Україні та зважаючи на глобальні тенденції розвитку вищої освіти, у Стратегії визначено сильні та слабкі сторони національної системи вищої освіти, можливості